

reig del Gave de Bius amb el de Brousset, que és a la rodalia de Gavàs, car en el doc. de 1479 nomenen un lloctinent dels Jurats, resident a Gavàs, per a «tote cause deu *forch* en suus, mes dixon que deu *forch* en bag --- no agosse balor ---» (p. 179). El publicador Tucoo entén a tort que vol dir un floc d'arbres, i així ho posa en el glossari, però els contextos anteriors mostren clar que no és res d'això, i ni tan sols ho deu ser en el següent, on hi ha alguna aparença enganyosa: «tant com dure lo diit boscq deu Freyret et ung pauc mes, de-qui a ung *forquet* que y à e se mostre en la part dejuus», «un petit trentz de terre e *forquet* qui es au salhent deu Luy --- lo dit terredor e *forquet* qui es comprés e situat en ---», a. 1457 (pp. 275, 278, 279). — ³ El tipus *FURCONE sembla haver estat molt antic en ll. vg. hispànic, car d'ací vénen cast. *horcón* [princ. S. XVII], bc. *orkoe* i les diverses formes berebers que cito en el DCEC II, 945a32 i n. 2. — ⁴ Fins i tot per a la de taula, però restà limitada de moment a taules principals o nobles, i als països mediterranis. Recordo una anècdota referent a la cort de Constantinoble pel temps en què caigué en mans dels turcs. A casa nostra també sembla haver tingut algun ús ja cap a la fi del S. XVI: OPou en enumerar les coses DE LA TAULA ja posa «ganivet --- *forqueta*: furcilla; cullereta ---», *TbPu.*, 187. — ⁵ Una altra variant *forcella*, amb descabdellament fonètic rigorós, apareix també amb aplicació anatòmica sobretot, veg. documentació medieval d'aquest i del quasi-sinònim erudit *fúrcula*, en Faruado, *Misc. Fabra*, p. 154; *forcella del pit* en Tederic (BDC XIX, 248). També frprov. (BGPSR II; ASNSL CXI, 253); ribag. *forcella* 'vara per a aguantar els ceps nerals' (*Cong. Ll. Cat.* 1911, p. 427). D'ací el gascò i aranes *hourcèro*, -a, 'filosa' (allí tradicionalment forçada per dalt, veg. Cor., *VocAr.*). — ⁶ Si no m'erro l'he sentit en algun punt de les muntanyes del Princ., i en tót cas s'usa a Val. A Sollana em donen *entreforçk* com a resposta a 'ai-guabarreig de dues séquies' i després me n'enumeren un com a terme genèric, i un altre, que en diuen *L'Entreforquet*, 1962.

LLISTA CORRELATIVA DE DERIVATS I COMPOSTOS: *forçar-se*, *forçat* part., adj. i subst., *forçada* f. 'indret on el riu es bifurca', *forçadell*, *forçadella*, *forçadet*, *forçant*, *forç*, *forçà*, *forçall*, *forçallet*, *forçada* f. 'mena de collades de muntanya', *forçallada*, *forçana*, *forçó*, *forquilla*, *forquill*, *forquillada*, *forquillejar*, *forquilleig*, *forquilleta*, *forquilló*, *enforquillar*, *forqueta*, *posar forqueta*, *forquet*, *forquetada*, *forçatella*, *enforçar*, *aforçar*, *entreforç*, *entreforçat*, *forçadora*, *forçadura*, *forçaire*, *forçalla*, *forçasset*, *forçassó*, *forquina*, *enforçada*, *enforçada*, *enforçador*, *enforçall*, *enforçament*, *enforçat*, *esforçat*, *inforçat*, *trasforç*, *trasforçar*, *trasforçador*, *bifurçar-se*, *bifurcació*, *farçad*, *farçadán*.

Força, V. *fort* *Forçà*, V. *força* *Forçable*, V. *fort* *Forçada*, *forçadella*, *forçadet*, V. *força* *Forçador*, V. *fort* *Forçadura*, *forçaire*, *forçall*, *forçalla*, *forçallada*,

V. *força* *Forçament*, V. *fort* *Forçanera*, V. *cofurna* (FORN) *Forçar*, V. *força* *Forçar*, *forçarrut*, V. *fort* *Forçasset*, *forçassó*, *forçat*, V. *força* *Forçat*, *forçegut*, *forçeig*, *forçejar*, V. *fort* *Forçella*, V. *força*

FÒRCEPS, pres del ll. *forceps*, -ïpis, 'tenalles'. □ 1.ª doc.: 1868, *SLitCosta*.

De la variant llatina *forfex*, diminutiu *forficulae*, usada amb el sentit de 'tisores', es deriven els cultismes *forficular* i *forficúllids*.

**Forcià*, **Forciana*, formes suposades en *AlcM*: no hi ha cap prova que hagin existit aqueixes variants de *Fortià*, *Fortiana* *Forcible*, *forciument*, -*civament* *Forcivol*, V. *fort* *Forcò*, V. *força* *Forçor*, comparatiu oc. de *fort*, equivalent de 'més fort' (no de 'fort' ni 'dur'), si bé no en tots els testimonis que se'n citen el malentès és només del lexicògraf; cosa semblant cal dir dels de l'«abstracte» *forçor*, entre els quals ja és més segur que n'hi ha on el malentès ja ve del copista del ms. usat; ¹ de tota manera que no ha existit un abstracte «llatí» **FORTIOR* es pot assegurar absolutament.

¹ En JRoig (*Spill*, 11329) hi ha encara comparatiu (*Samsó forçor* [que els altres]); en el mallorquí Josep Tarongí (versos sobre Bonnaba) ja s'ha produït el malentès.

Forçós, *forçut*, V. *fort* *Forejar*, V. *fora* *Forelló*, definició dolenta la que treuen de BDC XIV, 29, V. *faralló* *Forenc*, V. *fora* *Forense*, V. *fur* *Fores*, V. *fora* *Foresfues*, V. *flor*

FOREST, ant., 'selva o bosc espès i frondós', pres del fr. ant. *forest* f. (avui *forêt*) 'selva', d'origen incert, potser d'un francic **FORHIST*, collectiu de *FORHA* 'pi' (a-al. ant. *forha*, al. *föhre*, ags. *furh*, angl. *fir*, esc. ant. *fura*, id.); tanmateix és segur que en un moment o altre de la història del mot s'hi sumà i confongué un corrent derivatiu provinent del ll. *FORAS* 'fora, posició allunyada', i no estan aclarides ni l'antiguitat ni la importància d'aquest corrent, que possiblement ja obrà des del principi; ni tampoc si en català el mot *forest* ja havia començat a pendre peu des de temps remots, o bé no gaire més que els de la seva aparició literària. □ 1.ª doc.: 1063.

És la data en què Alart troba ja el fem. *forest* en el doc. ross. que citarem amb context a *MATA* (*InuLC*); un del *Cartulari de St. Cugat*, de 1155, ens parla també de la «*forest* de Apiera» (avui Piera 30 km. dret a l'O. del monestir) (III, p. 173). És molt freqüent en Lluç: «Estant lo gentil en esta consideració --- en coratge li venc --- que se-n anàs en terra estranya, si per aventura poria atrobar remey en sa tristícia; e pensà que se-n anàs en una gran *forest*, la qual era ahondosa de moltes fonts e de molts beyls arbres fruyters, per los quals lo cor podia haver vida; en aquella selva havia moltes besties e moltes aus --- cogità de estar en aquell *ermitatge* <'paratge desert'>, per veher e odorar les flors, e per la beylea --- haver alcun refrigeri a sos greus pensaments --- cant lo gentil fo en lo gran